

§ 279

Svar på motion om resande av minnesmärke över veteraner från Mattias Jansson (SD)

KSN-2023-02802

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Sammanfattning

Mattias Jansson (SD) föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 9 oktober 2023

- att Uppsala kommunfullmäktige uppdrar åt lämplig förvaltning att i samråd med företrädare för Veteraner i Uppland inleda en process i syfte att i den befintliga Veteranparken vid infarten till Akademiska sjukhuset få till stånd resandet av ett riktigt minnesmärke för veteraner från Uppsala och Uppland.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 1 oktober 2024
- Bilaga 1, motion om resande av ett minnesmärke över veteraner från Mattias Jansson (SD)
- Bilaga 2, protokollsutdrag från kulturnämnden

Beslutsgång

Ordföranden finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag.

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-10-01

Diarienummer:
KSN-2023-02802

Handläggare:
Anna Ehn

Svar på motion om resande av minnesmärke över veteraner från Mattias Jansson (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Mattias Jansson (SD) föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 9 oktober 2023

- att Uppsala kommunfullmäktige uppdrar åt lämplig förvaltning att i samråd med företrädare för Veteraner i Uppland inleda en process i syfte att i den befintliga Veteranparken vid infarten till Akademiska sjukhuset få till stånd resandet av ett riktigt minnesmärke för veteraner från Uppsala och Uppland.

Beredning

Ärendet har beretts av kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen och kommunledningskontoret. Kulturnämnden behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 26 september 2024.

Föredragning

I Uppsala kommun är kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen ansvarig för offentlig konst. Arbetet med offentlig konst i Uppsala kommun tas fram utifrån en utarbetad modell. I den ingår att ta fram konstprogram, ta fram ett brett urval av konstnärer, ha dialog med invånare och berörda parter och med beslut av sakkunniggrupp för val av konstnär och gestaltning.

Att genom konst uppmärksamma fred, demokrati och mänskliga rättigheter, enskilda personers eller grupper insatser, är angeläget. Uppsala identifierar sig också som fredsstad genom att uppmärksamma fredsfrågor, bland annat genom museet Fredens hus, Alva Myrdal-centrum för kärnvapenedrustning som etablerades 2021 och genom Uppsala universitets arbete inom Institutionen för freds- och konfliktforskning. År 2014 uppmärksammade Uppsala Sveriges 200 år av fred genom Fredsåret där en av aktiviteterna var initierandet av konstverket Child carrying wings av Knutte Wester.

En skrivelse inkom till kulturnämnden år 2023 från Veteranerna Uppland som efterfrågade en minnessten i Veteranparken, att samlas kring. Kulturnämnden avslög hemställan med motiveringen att Uppsala kommun vanligtvis inte tillhandahåller minnesstenar. Kulturnämnden gav vid sitt sammanträde 31 augusti 2023 i uppdrag åt kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen att se över möjligheten att ta fram en konstnärlig gestaltning för platsen. För detta har utrymme i investeringsbudgeten samt personella resurser avsatts.

Veteranparken ingår i ett redan framtaget konstprogram, Konstprogram för slottsområdet, slottsträdgården och Odinslund. Utifrån detta pågår nu ett arbete med att ta fram en konstnärlig gestaltning för platsen, som ett alternativ till en minnessten. Arbetet med den konstnärliga gestaltningen kommer att ske i dialog med Veteranerna Uppland och Veteranmottagningen på Akademiska sjukhuset. Den konstnärliga gestaltningen för platsen beräknas stå klar 2025.

Ekonomiska konsekvenser

Föreliggande förslag till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 1 oktober 2024
- Bilaga 1, motion om resande av ett minnesmärke över veteraner från Mattias Jansson (SD)
- Bilaga 2, protokollsutdrag från kulturnämnden

Kommunledningskontoret

Ingela Hagström
Tf. Stadsdirektör och
utvecklingsdirektör

Motion om resande av ett minnesmärke över veteraner

Nästan var man än reser i Europa så stöter man i stad efter stad, by efter by på olika typer av minnesmärken över de företrädesvis unga män från trakten som stupat i krig. I Sverige har vi nästintill inga monument alls av den typen. Det är i sig något vi ska vara tacksamma för då det är ett resultat av vår långa fredliga historia.

Vid flera tillfällen hade det kunnat gå annorlunda. Fast tanken idag känns avlägsen hade 1905 års unionsupplösning faktiskt kunnat leda till ett krig mellan Sverige och Norge. Men inte minst genom kung Oscar II:s ansvarsfulla och statsmannamässiga agerande undveks det hela den gången. Drygt trettio år senare var det en kombination av tur, tillfälligheter och skickligt (om också i en del fall rejält undfallande) politiskt manövrerande av dåtidens svenska statsledning som gjorde att vi kunde ta oss igenom hela det andra världskriget utan att direkt dras in i konflikten (även om det kriget krävde offer även i Sverige, inte minst inom civil sjöfart). Således är det lätt att tänka att den sortens monument jag talar om inte finns i Sverige och inte heller behövs.

Det finns emellertid en grupp människor i vårt land som faktiskt har erfarenheter som de flesta av oss – både vi som lever nu och de som kom före oss – har sluppit göra. I Kongo, Cypern, Libanon, Bosnien, Afghanistan, Mali och andra ställen har svensk trupp tjänstgjort i flera oroshärddar under flera decennier. Fast insatserna varit fredsbevarande har det vid flera tillfällen blivit blodigt allvar. Och fast de i en internationell jämförelse inte är många så har en del svenska soldater betalat det högsta pris man kan betala för sina insatser. Även en del som kommit hem med livet i behåll bär ändå på minnen och kanske själsliga ärr som inte syns på utsidan, men som likafullt finns där.

Flera av dessa insatser har haft betydelse och gjort stor skillnad för enskilda drabbade. Det gäller till exempel det svenska förband som under en maximalt tillspetsad situation i Bosnien hösten 1993 med uppenbar fara för eget liv agerade på ett sätt som mycket väl kan ha förhindrat ytterligare en i raden av massakrer på civila i det kriget.

Vi har i Uppsala sedan några år tillbaka en Veteranpark. Där finns det från Veteranorganisationer en önskan om att få resa någon form av minnessten eller minnesmärke över både fallna kamrater och andra som genom tjänstgöring i krigszoner satt sina egna liv på spel för ett högre mål. Den önskan borde Uppsala kommun gå tillmötes.

Ett sådant minnesmärke skulle kunna komma till stånd genom insamlingar och den ekonomiska bördan för Uppsalas skattebetalare skulle bli obetydlig. Men som markägare och tillståndsgivare behövs vårt samtycke. Givetvis skulle Uppsala kommun i den rollen ha rätt att i samråd med Veteranföreningen vara delaktig i frågor om var ett minnesmärke ska stå och hur det ska vara utformat.

Det finns en del människor som med något slags ryggmärgsreflex uppfattar saker av den här arten som ett uttryck för militarism eller liknande. Jag delar över huvud taget inte den synen. Att vi alls har ett militärt försvar och att vi alls har deltagit i olika

fredsbevarande insatser under FN-flagg är en försäkring och ett agerande som sker med förhoppningen att de här krafterna aldrig ska behöva komma till användning i skarpt läge i vårt land. Och att uppmärksamma dem som deltagit, och i en del fall offrat sin säkerhet, sin hälsa eller rentav sina liv i den rollen, har inget med militarism att göra. Det är helt enkelt ett välkommet och behövligt erkännande av deras insatser och som jag ser det närmast en fråga om samhällelig anständighet gentemot en tack och lov liten, men likafullt betydelsefull grupp medborgare.

Med anledning av ovanstående yrkar jag:

- Att Uppsala kommunfullmäktige uppdrar åt lämplig förvaltning att i samråd med företrädare för Veteraner i Uppland inleda en process i syfte att i den befintliga Veteranparken vid infarten till Akademiska sjukhuset få till stånd resandet av ett riktigt minnesmärke för veteraner från Uppsala och Uppland.

Uppsala den 2 oktober 2023

Mattias Jansson
Ledamot, Sverigedemokraterna

Kulturnämnden
ProtokollsutdragDatum:
2024-09-26

§ 100

Svar på motion om resande av ett minnesmärke över veteraner från Mattias Jansson (SD)

KTN-2024-00375

Beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Sammanfattning

Mattias Jansson (SD) föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 9 oktober 2023

- att Uppsala kommunfullmäktige uppdrar åt lämplig förvaltning att i samråd med företrädare för Veteraner i Uppland inleda en process i syfte att i den befintliga Veteranparken vid infarten till Akademiska sjukhuset få till stånd resandet av ett riktigt minnesmärke för veteraner från Uppsala och Uppland.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 17 maj 2024
- Bilaga 1, motion om resande av ett minnesmärke över veteraner från Mattias Jansson (SD)

Yrkande

Emil Eneblad (SD) yrkar bifall till förslaget till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta i enlighet med arbetsutskottets förslag och finner att nämnden beslutar så.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande